

Feladatok a második alkalomra

1. Kuruc-labanc.

Legalább egy oldalban foglalják össze a saját álláspontjukat, értsenek egyet, vagy vitatkozzanak az alábbi írásokban megfogalmazott állításokkal! Szóban tudjanak is érvelni egyik, vagy másik, vagy a saját álláspont mellett!

– Paár Ádám: Kurucok és labancok: a valóság a legendák mögött

http://mandiner.hu/cikk/20180504_paar_adam_kurucok_es_labancok_a_valosag_a_legendak_mogott

– Máthé Áron: Egy kuruc országban mi a szerepük a labancoknak?

http://mandiner.hu/cikk/20180507_mathe_aron_egy_kuruc_orzagban_mi_a_szerepuk_a_labancoknak

– Kalmár János interjú (326-ik oldaltól lényeges)

<https://journals.lib.pte.hu/index.php/pontes/article/view/6998> (326-ik oldaltól lényeges)

2. Valláskérdés és adópolitika.

Az alábbi két tanulmány alapján válaszoljanak a kérdésekre!

– Lévai Attila: Az 1715-ös országgyűlés utáni állapotok a dunántúli református egyházkerületben. Kónya Péter (szerk), Az Országgyűlés 1715-ben és a magyar társadalom a 18. században, Eperjes, 2016. 236-242. <https://adt.arcanum.com/>

– Nagy János: Esterházy Imre primás alakja az 1728-1729. évi országgyűlés pasquillusaiban. In: Fons (2012) 2. sz. 201-221. <https://adt.arcanum.com/>

Kérdések a két tanulmányhoz:

Az 1714 - 15. évi országgyűlés hogyan próbálta orvosolni a valláskérdést? Mit jelent az artikuláris hely kifejezés?

Ez a fordításra érdemes könyv milyen kontextusban került a tanulmányban?

<https://tinyurl.com/ycrbte4b> Mit lehet tudni a szerzőjéről? A *Carolina Resolutio* végrehajtása során milyen sérelmek, problémák merültek fel?

Mit értünk a pasquillus alatt? Mi volt a *Systematica Commissio*?

A főnemesség/vármegyei nemesség és az esztergomi érsek között milyen fő kérdésekben voltak nézeteltérések? Károlyi Sándorról hogy emlékezik meg a tanulmány?

Milyen célból hivatkoznak a tanulmányban emlegetett szerzők a nemzettudatra? Milyen típusú ez a nemzettudat? Melyek a legfontosabb hívószók?

Hogyan végződött a korszakban az adóemelés kérdése?

3. Pragmatica Sanctio.

Az alábbi két írás alapján válaszoljanak a kérdésekre!

– Mezey Barna: A Pragmatica Sanctio és a magyar történeti alkotmány. Századok 2023, 3.

<https://adt.arcanum.com/>

– Soós István: Mária Terézia és a Pragmatica Sanctio.

https://mnl.gov.hu/mnl/ol/hirek/maria_terezia_es_a_pragmatica_sanctio

A Habsburgok trónöröklési rendszerének mi volt eredetileg a gyenge pontja?

Milyen feltételeket szabtak a magyar rendek a Pragmatica Sanctio elfogadásához 1712-ben?

A magyar rendi alkotmánynak mi a két közjogi pillére?

Az 1505-ös rákosi végzés alapján, hogy értelmezhető a magyar trón betöltése, milyen elv alapján történik? Mikor jelent meg a leányági örökösödés szabályozása a dinasztia örökösödési rendszerében először?

Mi volt a PS nemzetközi elismertetésének ára? III. Károly milyen eszközökkel nyerte meg a magyar rendek támogatását a PS-hez?

4. Mária Terézia.

Olvassák el Mária Teréziáról szóló gyászbeszédet és válaszoljanak a kérdésekre!

<https://seraphin.hu/btk/letolt/mtbeszed.pdf>

Ki a beszéd írója? Keressenek a világhálón minél több adatot az életéről!

Mi biztosította a szerző szerint Mária Terézia uralmát?

Milyen érdemeket tulajdonít a királynőnek?

Kiket nevez meg neven vagy utalásszerűen a királynő mellett a szerző? Gyűjtsék ki a beszédből a megemlített személyeket!

Mely konkrétan azonosítható történelmi eseményeket említi a beszéd írója?

Gyűjtsék ki a nehezen értelmezhető szavakat, szófordulatokat!

5. II. József.

Az alábbi írások alapján válaszoljanak a kérdésekre!

– Johannes Kriebel naplórészlete II. József eperjesi látogatásáról.

<https://seraphin.hu/btk/letolt/kriebel.pdf>

– Tóth Ferenc: Államrezon és nemzeti génusz. Franz Moritz von Lacy Magyarországról szóló kéziratos esszéje (1770-1772), Századok (2009). 1239-1249. <https://adt.arcanum.com/>

– Franz Moritz von Lacy: Esszé Magyarországról.

https://seraphin.hu/btk/letolt/lacy_magyar.pdf

Kik voltak József császár kíséretében? Mi érdekelte legjobban az uralkodót?
Milyen nyelveken tanítottak Eperjesen? A szerző magát milyen nemzetiségűnek tartja? Hol végezték szívesen felsőfokú tanulmányaikat az eperjesiek?

Franz Moritz von Lacy miről híres? Mi volt a legmagasabb elnyert hivatala?
Mi Lacy célja az esszéjével? Milyen fogadtatása volt ötleteinek a magyarországi rendek részéről? Miért? Milyen ma is aktuális problémaköröket feszeget a munkájában?
Magyarországról írt beszámolójának melyek a legfontosabb megállapításai? Milyen jobbító szándékú javaslatokat tesz?

6. II. József kora és a korszellem.

Az alábbi írások alapján válaszoljanak a kérdésekre!

- Teleki József két rövid levele. <https://seraphin.hu/btk/egytex/szka.pdf>
- Magyar Hirmondó 1785, karácsonyi szám. <https://seraphin.hu/btk/egytex/mh1785.pdf>

A levelek szerzőjének és a címzettnek is nézzenek utána! Kinek a hatására állhatott a szabadkőművesek közé László? Milyen érvekkel kívánja eltántorítani szándékától a levél írója Lászlót?

II. József hogyan vélekedett a szabadkőművesekről? Milyen feltételeket szab a működésükhöz? A pápától milyen hatalmi jogosítványokat vont meg József király?
Hogy esett meg az a „borvásár”, amiről az újságrészlet utolsó híre tudósít?

7. Valláskérdés újrátöltve.

Az alábbi írások alapján válaszoljanak a kérdésekre!

- Tüskés Gábor - Knapp Éva: Népi vallásosság Magyarországon a 17–18. században források, formák, közvetítők, Bp., 2001. 102-118, 128-130. <https://www.szaktars.hu/>
- Szíjártó M. István: A vallási kérdés az országgyűléseken a 18. század első évtizedeiben. In: Gözsy Zoltán – Varga Szabolcs – Vértesi Lázár (szerk.): Katolikus megújulás és a barokk Magyarországon – különös tekintettel a Dél-Dunántúlra (1700-1740). Pécs, 2009. 87–102. <https://www.academia.edu/>

Hogy foglалható össze Máriacell jelentősége a magyarországi lelkiségtörténetben?
Mikor és miért változott a magyarországi zarándokok létszáma az újkor folyamán?
Melyik magyarországi településen élénkülnek meg leginkább a zarándoklatok, minek köszönhető a fellendülés? Mihez kapcsolódóan zajlottak le az uralkodó zarándoklatok, mely helyek voltak ezeknek fő célpontjai?
Hogy polarizálódik a rendiség a XVIII. század folyamán? Miért nem lehet egységesnek tekinteni a magyarországi rendeket, mint politikai entitást? Mi az a fordulópont, amely rendi politizálás tematizáltságát át megváltoztatta, milyen irányába történt a változás?